

Заява для преси
Представництва Міжнародного Валютного Фонду в Україні
25 жовтня 2006 року

У період з 12 по 25 жовтня з метою проведення щорічних консультацій за IV Статтею Статей Угоди МВФ Київ відвідала Місія МВФ. Місія мала зустрічі з Першим Віце-прем'єр-міністром Азаровим, Міністром економіки Макухою, Головою НБУ Стельмахом, а також іншими високопосадовцями. Предметом обговорення став макроекономічний прогноз та макроекономічна політика.

У 2006 році, не дивлячись на економічні та політичні виклики, економіка України досягла хороших результатів. На даний момент прогнозується, що реальне зростання ВВП становитиме близько 6 відсотків, зумовлене кращими за очікування цінами на експортну продукцію, триваючим бумом споживання та відновленням інвестицій. Хоча темпи інфляції знизилися, тиск на ціни залишився, і за нашим прогнозом інфляція, вимірювана за ІСЦ, на кінець року може сягнути близько 10 відсотків. У 2006 році рахунок поточних операцій буде з невеликим дефіцитом, але рівень валютних резервів НБУ залишатиметься цілком задовільним. Однак, на майбутнє зберігаються суттєві економічні ризики. Очікуються подальші стрибки цін на імпортований природний газ, а ціни на сталь, імовірно, дещо знизяться, що справлятиме тиск у напрямку до зниження рахунку поточних операцій, і зумовить більш помірні перспективи економічного зростання. Зростання цін на енергоносії та активний внутрішній попит також становитимуть виклик для збереження контролю за інфляцією.

Місія підтримує наміри НБУ щодо поступового переходу до більш гнучкого обмінного курсу і приділення більшій увазі питанню забезпечення цінової стабільності. За свою мету на короткотермінову перспективу НБУ повинен обрати утримання інфляції (без урахування впливу цін на енергоносії) на рівні, що вимірюється однозначним числом, запроваджуючи більш жорсткі умови щодо ліквідності, а також надаючи можливість обмінному курсу коливатися з повною амплітудою у проголошених межах від 4,95 до 5,25 грн. за 1 долар США. Уряд також повинен підтримати ці зусилля, у тому числі шляхом стимулювання розвитку вітчизняного фінансового ринку.

На думку місії, цільовий показник дефіциту бюджету 2006 р. є цілком досяжним, а рекомендований рівень дефіциту сектора державного управління на середній термін має складати приблизно 2 ½ відсотка ВВП. Загальні підходи до фіскальної політики на 2007 рік є прийнятними, хоча забезпечення виконання цільових фіскальних показників може виявитися непростою справою з огляду на занадто оптимістичні припущення щодо темпів економічного зростання та рівня надходжень.

Ми вітаємо наміри Уряду щодо забезпечення більш поміркованих темпів зростання соціальних трансферів та заробітної плати із одночасним курсом на нарощування державних інвестицій та скорочення податків у середньо-терміновій перспективі. Однак, для того, щоб досягти цього, важливо буде взяти за мету забезпечення у 2007 р. меншого, ніж планується на даний момент, рівня зростання мінімальної заробітної

плати. Ми також рекомендуємо Урядові уникнути поновлення вільних економічних зон; однак, якщо скористатися цією порадою не буде можливості, ці зони повинні бути обмежені у просторі і облаштовані з урахуванням найкращої міжнародної практики. Було б також важливо запровадити новий режим оподаткування ПДВ у сільськогосподарському секторі, і розв'язати проблеми з існуванням фіктивних схем відшкодування ПДВ, не повертаючись до режиму, за якого рішення про відшкодування приймалося вибірково, на розсуд чиновника. Нарешті, вирішальне значення для влади матиме виконання взятого зобов'язання щодо повного перенесення підвищення цін на енергоносії на кінцевого споживача. Лише часткове перенесення на споживача таких цін сприятиме збереженню неефективного використання енергоносіїв і становитиме великий фіскальний ризик. Натомість захист уразливих соціальних груп можна було б забезпечити шляхом введення адресної допомоги.

НБУ вже вжив низку заходів для вирішення питання про ризики, що становлять загрозу стабільності банківського сектора. Однак, необхідно зробити ще більше для того, щоб зменшити ризики, пов'язані з доларизацією та невідповідностями у банківських балансах. Такі кроки повинні передбачати підвищення мінімального нормативу концентрації регулятивного капіталу та прийняття давно відтермінованих юридичних ініціатив, які дозволили б ідентифікувати фактичних власників банків, а також призупиняти дострокове зняття коштів з депозитів під час криз. Окрім того, влада повинна забезпечувати більш глибокий розвиток внутрішніх фінансових ринків, зокрема, шляхом скасування податку на операції з іноземною валютою, поліпшення захисту прав інвесторів, а також розширення обсягів випуску внутрішніх державних боргових зобов'язань.

Складний інвестиційний клімат залишається основним фактором, що стримує економічне зростання. Хоча новий Уряд оголосив про свої наміри щодо поглиблення відкритості та прозорості, боротьби із корупцією та розбудови реально працюючої ринкової економіки, у останні місяці мали місце кроки, які не зовсім відповідають задекларованим намірам. Тимчасове запровадження квот на експорт зерна, а також поновлення проблем із своєчасним поверненням ПДВ є негативними сигналами, яким необхідно «дати задній хід», щоб переконати інвесторів у тому, що бізнесовий клімат виправляється.

Кілька наступних років без нових виборів відкривають можливість активно нарощувати реформи, із запровадженням яких так довго зволікали. До найбільш важливих першочергових заходів можна віднести якнайшвидше завершення необхідних кроків для забезпечення членства у СОТ; прийняття основних законодавчих актів, спрямованих на поліпшення інвестиційного клімату (у тому числі шляхом ухвалення Закону про акціонерні товариства, реформування Господарського та Цивільного кодексу, а також надання дозволу на перепродаж сільськогосподарських земель); поновити та активізувати приватизаційний процес для того, щоб забезпечити прозорий продаж великої кількості фірм; а також реформувати енергетичний сектор з метою стимулювання підвищення ефективності енерговикористання, поліпшення роботи енергетичних компаній, а також зростання обсягів вітчизняного виробництва із одночасним дотриманням ринкових параметрів.